

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2015. május 6.

TÖRTÉNELEM
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2015. május 6. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszleletet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásakor az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat a népvándorlással és a Nyugat-római birodalom bukásával kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Orestes fővezér a hadsereg élére állt, kivonult Rómából, hogy az ellenség ellen induljon; megérkezett Ravennába, és ott-tartózkodása alatt fiát, Augustulust császárrá tette. [...] A rugius [germán] törzsből való Odoaker [...] segédcsapataival elfoglalta Itáliát, megölette Orestest, fiát, Augustulust megfosztotta a tróntól. [...] Ezentúl a gótok királyai uralkodtak Rómán és Itálián.” (*Jordanes*)

B) „A törvényhozó nem adhatja azok kezébe a fegyvert, akik nem az ő törvényei között születtek és nevelkedtek. Csak vakmerő nézheti tétlenül, anélkül, hogy a félelem átjárna, hogy egy saját törvényei szerint élő nagy létszámú fiatalság a saját országában háborús gyakorlatokat hajt végre.” (*Synesius*)

C) „Nincsenek kijelölt lakóhelyeik, nincs otthonuk, [...] hanem megállás nélkül kóborolnak, mintha megállás nélkül menekülnének valaki elől. [...] Ennek a népnek minden tagja éjjel-nappal lóháton intézi az adásvételt, így eszik és iszik, és az állat keskeny nyakára dőlve alszik.” (*Ammianus Marcellinus*)

D) „Ostromolják Rómát, a polgárok életét arannyal váltják meg, s miután kifosztották őket, újból bekerítik, hogy vagyonuk után életüket is elveszítsék. Elfoglalják a várost, amely az egész világot magába foglalta. Sőt, mielőtt fegyverrel bevennék, éhen pusztul.” (*Hieronimus*)

a) A C) betűjelű forrás arról az ázsiai eredetű népről szól, amelyik előrenyomulásával elindította a germán népek vándorlását a IV. század második felében. Nevezze meg ezt a népet!

.....

b) Nevezze meg szakkifejezéssel azt az életmódot, amelyet a C) betűjelű forrás körülír!

.....

c) A 378-ban Hadrianopolisnál elszenvedett vereség után a római császár engedélyezte a nyugati gótok betelepülését a birodalom balkáni területeire. A nyugati gótok itt a rómaiak szövetségeseiként, saját kormányzatuk alatt élhettek.

Melyik forrás mond véleményt az ennek következtében kialakult helyzetről?

A forrás betűjele: .....

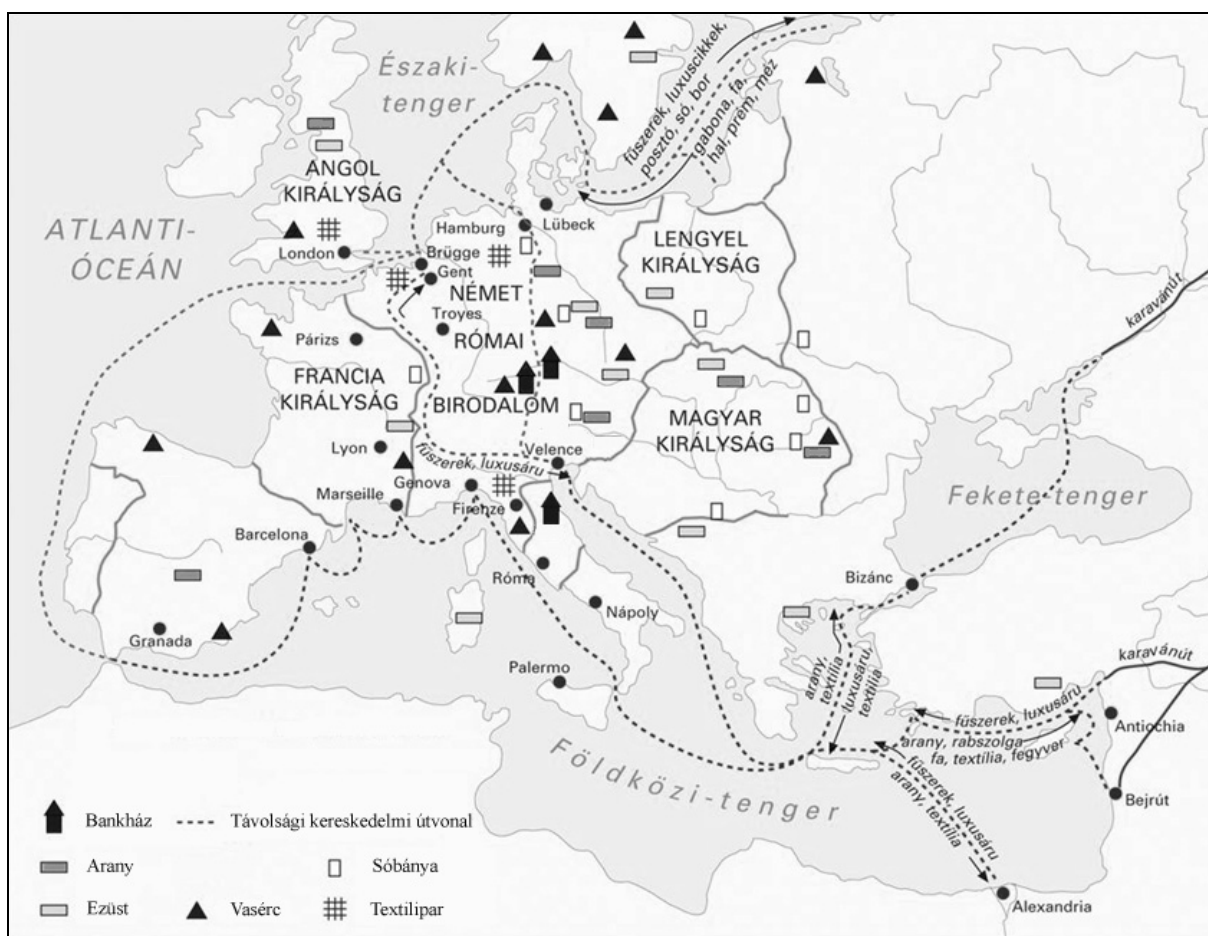
d) Melyik forrás mutatja be a Nyugat-római Birodalom bukásának közvetlen politikai körülményeit?

A forrás betűjele: .....

4 pont	
--------	--

2. A feladat a középkori kereskedelemhez kapcsolódik.

Nevezze meg a térkép vázlat és ismeretei segítségével a leírásnak megfelelő várost vagy kereskedelmi útvonalat! Írja a megfelelő nevet a kipontozott vonalra! (Elemenként 1 pont.)

Európa gazdasága a virágzó középkorban

a) Fejlett textilipara és a pápai udvar pénzügyeinek kezelése révén is komoly banki tevékenysége tette gazdaggá.

A város neve: .....

b) Európa egyik leggazdagabb állama. A Földközi-tengeri kereskedelem jelentős központja, a kereszties hadjáratok szállítója és finanszírozója, időszakonként a Magyar Királyság politikai ellenfele volt.

A város neve: .....

c) Ennek a tengeri kereskedelmi útvonalnak a forgalma hozzájárult az európai pénzgazdálkodás zavaraihoz, mivel megcsapolta a nemesfém-készleteket.

Az útvonal megnevezése: .....

d) Ezen a kereskedelmi útvonalon nagyobb részt tömeges fogyasztásra szánt olcsóbb árucikkek cseréltek gazdát. A sűrűn lakott Flandriát is ezen az úton látták el gabonával.

Az útvonal megnevezése: .....

4 pont	
--------	--

3. A feladat IV. Béla uralkodásával kapcsolatos.

Állapítsa meg, mely társadalmi csoportokhoz köthetőek a források! *A felsorolt társadalmi csoportok közül válasszon! Írja a megfelelő társadalmi csoport sorszámát a forrás után található négyzetbe! Két társadalmi csoport kimarad. (Elemenként 1 pont.)*

Társadalmi csoportok: 1. bárók   2. földműves hospesek   3. kunok
4. székelyek   5. várnépek   6. városi polgárok

a) „Ha egyházuk megüresedett, akkor szabadon választhassák meg plébánosukat. [...] A helység előljárójának azt választhatják meg, akit akarnak. [...] A leereszkedő és a felfelé tartó, árukkal és szekerekkel megrakott hajók és révhajók kössenek ki náluk, és legyen nekik, miként azelőtt volt, napi piacuk.” (IV. Béla oklevele, 1244)

b) „A királyi udvarhoz híveket annál bőségesebb jutalomban kell részesíteni, minél inkább kitűnnek mások közül állhatatos ragaszkodásukkal és szolgálatukkal. Ezért [...] Pál, udvarunk főbírája, zalai ispán [...] országunk előkelői és főemberei közé tartozzék.” (IV. Béla oklevele, 1249)

c) „Befogadtuk [őket] is országunkba, és [...] ma már pogányokkal védjük királyságunkat. Továbbá, a keresztény hit védelmére, elsőszülött fiunkkal egy [közülük való] nőt házасítottunk össze, hogy ezáltal a nagyobb bajt elkerüljük, és valami módot találjunk, amivel őket a kereszttség felvételére készítsük.” (IV. Béla levele a pápához, 1254)

d) „A királyok kiválóságára tartozik [...], hogy dicsőségük a nép sokaságától bőségesebben gyarapodik. Innen van, hogy akarjuk, jelen levelünk tartalmánál fogva mindenki számára ismertté válják, hogy mi [...] vendégeinknek, [...] ilyen szabadságot engedélyeztünk és rendeltünk: egy-egy telek után évenként három pondust tartozzanak fizetni. [...]” (IV. Béla oklevele, 1264)

4 pont	
--------	--

4. A feladat a reformáció korszakához kapcsolódik.

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, hogy az állítások igazak vagy hamisak! Írjon X jelet a megfelelő mezőbe! (Elemenként 1 pont.)

„Hogy a vallásszakadás dolgában a béke [...] a római császári felség, a német nemzet római szent birodalmának választófejedelmei, fejedelmei és rendjei között létrejöjjön, megvalósuljon és megmaradjon, sem mi, a római császári felség, sem a szent birodalom választófejedelmei, fejedelmei és rendjei a birodalmi rendek közül senkit az augsburgi [evangélikus] hitvallás, tanítás okából vallása és hite miatt erőszakos módon meggyőzni, megsérteni, vele hatalmaskodni, vagy más módon lelkiismerete, tudása és akarata ellenére ettől az augsburgi hitvallástól [...] elkényszeríteni, vagy ugyanezért bántalmazni vagy gyalázni nem fogunk. [...] Azonban mindazok, akik a fent említett két valláshoz nem tartoznak, ebbe a békébe bele nem értetnek.”

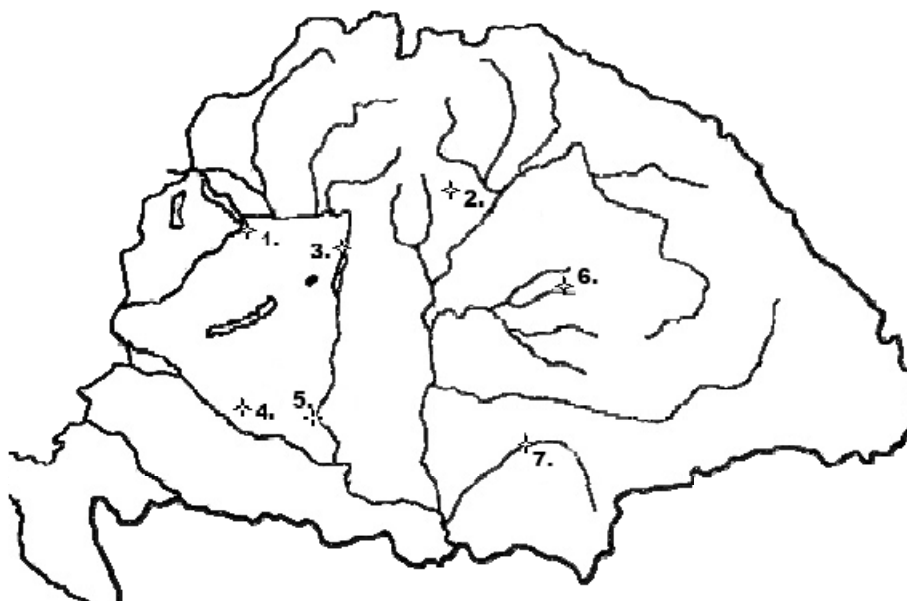
(Az augsburgi vallásbéke, 1555)

Állítások	Igaz	Hamis
a) A béke általános szabad vallásgyakorlatot engedélyezett a Német-római Császárságban.		
b) A béke szövegében említett vallásszakadásra a huszita tanok miatt került sor.		
c) A béke a német tartományurakat hatalmazza fel az engedélyezett felekezetek közti választásra.		
d) A béke Luther tanításainak elterjedését segítette.		

4 pont	
--------	--

5. A feladat a magyarországi török hódításhoz és a végvári küzdelmekhez kapcsolódik.

A XVI. század jelentős csatáinak, várfoglalásainak leírását olvashatja, a térképen pedig az események helyszínét látja bejelölve. Párosítsa a leírásokat a térképen látható sorszámokkal! Írja a megfelelő sorszámot a leírás melletti mezőbe! Három helyszín kimarad. (Elemenként 1 pont.)

Esemény leírása	Helyszín sorszáma
a) A magyar politikai elit jelentős része elesett az itt vívott ütközetben.	
b) A vár ostroma során mind a várvédő kapitány, mind az ostromló török szultán meghalt.	
c) A vár sikeres védelme több évtizedre megakadályozta a török további északi előrenyomulását.	
d) A vár ostrom nélküli megszállása után fontos közigazgatási központtá vált.	

4 pont

6. A feladat az Amerikai Egyesült Államok alkotmányával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) „A [.....] hatalom az Amerikai Egyesült Államok elnökét illeti.”
(Részlet az alkotmányból)

Melyik kifejezés hiányzik az idézet kipontozott részéből? Karikázza be a helyes kifejezés sorszámát!

1. legfelsőbb bírói   2. törvényhozó   3. végrehajtó   4. törvényhozó és végrehajtó

- b) „Minden itt meghatározott [.....] hatalom ezennel az Egyesült Államok Kongresszusát illeti, amely Szenátusból és Képviselőházból áll.” (Részlet az alkotmányból)

Melyik kifejezés hiányzik az idézet kipontozott részéből? Karikázza be a helyes kifejezés sorszámát!

1. legfelsőbb bírói   2. törvényhozó   3. végrehajtó   4. törvényhozó és végrehajtó

- c) „A [törvényhozó hatalom] nem alkot törvényt vallás alapítása vagy a vallás szabad gyakorlásának eltiltása tárgyában; nem csorbítja a szólás- vagy sajtószabadságot; nem csorbítja a népnek a békés gyülekezéshez való jogát.”
(Alkotmánymódosítás, 1791)

Nevezze meg azt a XVIII. századi eszmerendszert (irányzatot), amelynek hatása tükröződik a fenti alkotmánymódosításon!

.....

- d) „Az Egyesült Államokban vagy annak fennhatósága alá eső területen sem rabszolgaság, sem kényszerű szolgaság nem fordulhat elő.” (Alkotmánymódosítás)

Melyik évben fogadták el a d) feladatrészben szereplő alkotmánymódosítást? Karikázza be a helyes válasz sorszámát!

1. 1776   2. 1783   3. 1865   4. 1918

4 pont

---

7. A feladat az osztrák–magyar kiegyezés megszületésének okaihoz kapcsolódik. Fogalmazza meg saját szavaival, mivel indokolják a források szerzői a kiegyezés megkötésének szükségességét! (Elemenként 1 pont.)

a) „Én helyzetünkben a békés kiegyenlítést üdvösebbnek tartom, mint oly politikát, mely bizonytalan ígéretek mellett várakozásra, további szenvedésre utalva, [...] talán forradalomtól [...], külföldi segílytől függeszteni föl [tenné függővé] sorsunk jövődjét.” (Deák Ferenc nyilatkozata, 1867)

.....
.....

b) „A Duna völgyében külön egyik nemzet sem elég erős arra, hogy nagy szomszédainak vagy bilincset, vagy legalább pórázát állandóan ne érezze. Minket [...] az önfenntartás ösztöne buzdított arra, hogy egyenlítsük ki viszonyainkat Ausztriával.” (Kemény Zsigmond író, újságíró cikke, 1867)

.....
.....

c) „Nem festem azon helyzetet, melyben hazánk 1849-től fogva egész a kiegyenlítésig [...] szenvedett. [...] Csak annyit mondok, hogy az ország [...] anyagi fejlődése lehetetlenné volt téve; ipar, kereskedelem s a polgárok vagyoni állapota naponkint alább szállott.” (Deák Ferenc beszéde, 1869)

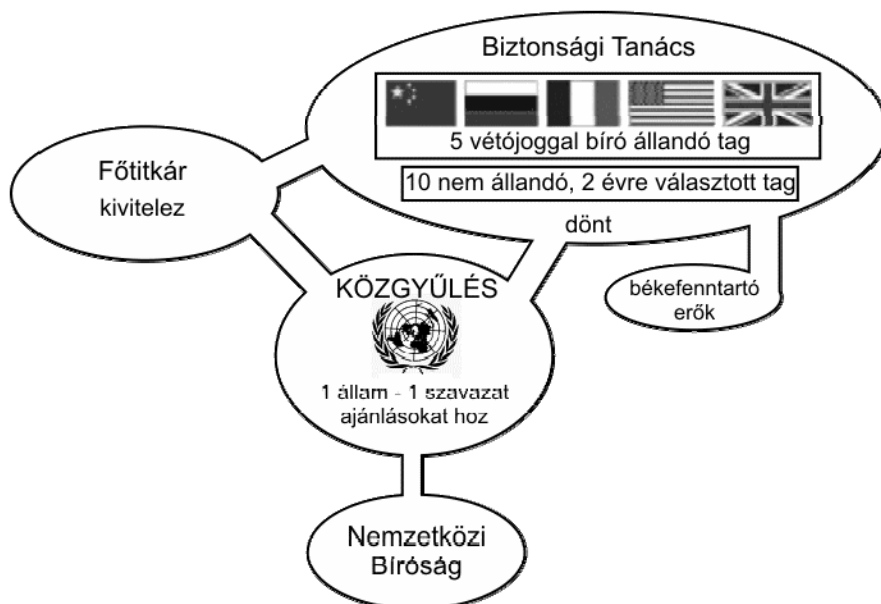
.....
.....

3 pont	
--------	--

8. A feladat az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez kapcsolódik.

Nevezze meg az ábra és ismeretei segítségével az ENSZ-nek azt a főbb szervét vagy tisztségét, amelyre az Alapokmány részletei vonatkoznak! A szövegrészekből a megoldást jelentő szerv vagy tisztség nevét kihagytuk. Írja az ábrán szereplő, megfelelő szerv vagy tisztség nevét a kipontozott vonalra! (Elemenként 1 pont.)

„Minden más kérdésben a [a] határozatait tagjainak az összes állandó tagok egybevágó szavazatait magában foglaló kilenc igenlő szavazatával kell hoznia.”

a) .....

„A [b]-t a Biztonsági Tanács ajánlására a Közgyűlés nevezi ki. Ő a Szervezet legfőbb igazgatási tisztviselője.”

b) .....

„Az Egyesült Nemzetek mindegyik tagja kötelezi magát, hogy minden olyan jogvitában, amelyben félként szerepelt, alkalmazkodni fog a [c] határozatához. Ha valamely jogvitában szereplő egyik fél a [c] által hozott ítéletből folyó kötelezettségének nem tesz eleget, a másik fél a Biztonsági Tanácshoz fordulhat, amely ha szükségesnek tartja, ajánlásokat tehet, vagy határozatokat hozhat az ítélet végrehajtása céljából fogantatosítandó rendszabályok felől.”

c) .....

„A [d] a jelen Alapokmányban meghatározott célok körébe tartozó vagy a jelen Alapokmány szerint létesített valamely szerv hatáskörével és feladataival kapcsolatos minden kérdést vagy ügyet megvitathat és az ilyen kérdésekben vagy ügyekben ajánlásokat tehet az Egyesült Nemzetek Szervezete tagjainak, a Biztonsági Tanácsnak, vagy mind a Szervezet tagjainak, mind a Biztonsági Tanácsnak.”

d) .....

4 pont	
--------	--

9. A feladat Magyarország két világháború közötti gazdaságtörténetéhez kapcsolódik. Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

1923-ban, illetve 1926-ban kiadott papírpénzek feliratai

a) Mi volt a pengő bevezetésének legfontosabb célja?

.....

b) Milyen fontos intézményi változás kötődött a pénznem cseréjéhez?

.....

c) Hogyan érintette az Osztrák–Magyar Monarchia pénznemét a közös állam felbomlása? (A pénznem kérdését addig a gazdasági kiegyezés szabályozta.)

.....

d) Hogyan segítette Magyarország pénzügyi stabilizációját a Népszövetségbe való felvétel?

.....

4 pont	
--------	--

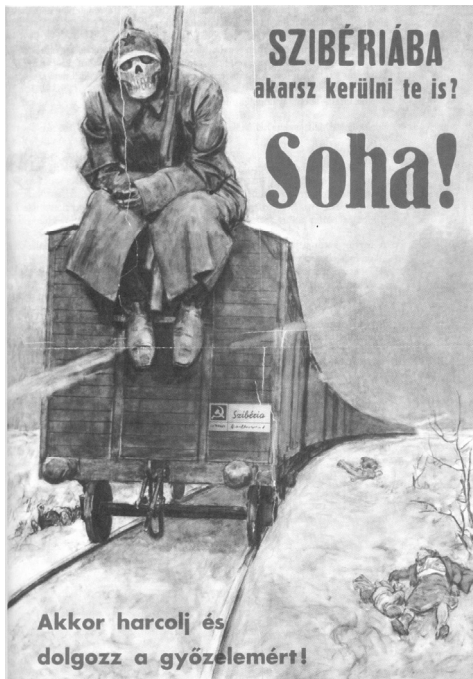
10. A feladat Magyarország történetének a második világháborútól a rendszerváltásig tartó időszakával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a Szovjetunió második világháborús szerepvállalására vonatkozó források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Javasoljuk, hogy hazánk felszabadulásának 20. évfordulóját szerényen, mértéktartással [...] ünnepeljük meg. [...] A szovjet nép fiai a hitleri fasizmus feletti győzelmükkel hazánkban is utat nyitottak a szabad, független nemzeti fejlődésnek. A Szovjetunióknak köszönhetjük, hogy [...] népünk saját kezébe vette sorsa irányítását.”
(*A Párt agitációs és propaganda bizottságának javaslatai*)

B) „A Nagy Szovjetunió fegyveres ereje felszabadította országunkat a német fasiszták igája alól, szétzúzta a földesurak és nagytőkések népellenes államhatalmát, megnyitotta dolgozó népünk előtt a demokratikus fejlődés útját.” (*Részlet a szovjet mintára készített alkotmány bevezetőjéből*)

C)

Második világháborús plakát

D)

A FASISZTA FENEVAD
NEM MENEKÜLHET!

Második világháborús plakát

a) Melyik az a forrás, amely a másik három forráshoz képest ellentétesen viszonyul a Szovjetunió második világháborús harcaihoz?

A forrás betűjele: .....

b) Melyik az a forrás, amelyik a Kádár-korszakban keletkezett?

A forrás betűjele: .....

c) Melyik az a forrás, amelyikben közvetlenül megjelenik Marxnak az osztályharcra vonatkozó elképzelése?

A forrás betűjele: .....

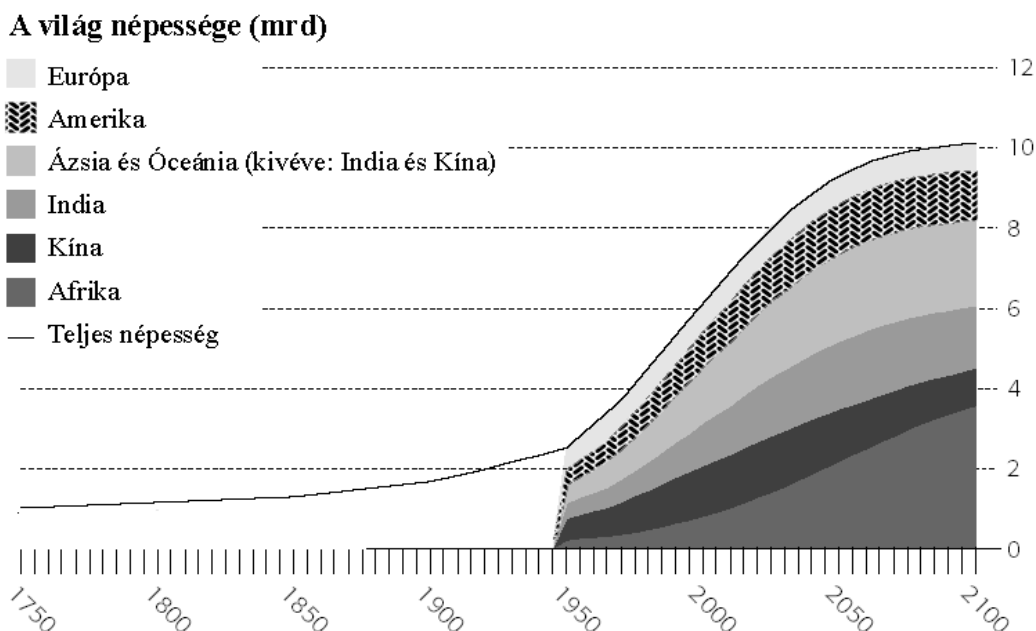
d) Cáfolja meg érvel / ténnyel az A) betűjelű forrásban szereplő, Magyarország történetére vonatkozó megállapításokat!

.....
.....

4 pont	
--------	--

11. A feladat a jelenkori népességrobbanással kapcsolatos.

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, hogy a táblázatban szereplő állítások melyik földrészre / térségre vonatkoznak! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! Egy sorban csak egy X jel szerepelhet. (Elemenként 1 pont.)

Állítás	Afrika	Ázsia és Óceánia (Indiával és Kínával együtt)	Amerika	Európa	Egyik sem
a) Népességének nagysága 1950 és 2100 között várhatóan nem fog lényegesen változni, a társadalom előregedését a bevándorlás ellensúlyozza.					
b) Az előrejelzések szerint népessége a XXI. században több mint háromszorosára fog nőni, ami a halálozások arányának várható csökkenésével magyarázható.					

2 pont

12. A feladat Magyarország népesedéséhez kötődik a XX. század második felében. Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

1985	9 445
1986	9 445
1987	10 445
1988	11 445
1989	11 445
1990	25 267
1991	11 018
1992	6587
1993	5991
1994	5483
1995	5685
1996	4888
1997	3285

A Magyarországra bevándorló román állampolgárok száma (forrás: KSH)

a) Magyarország népessége 1980-ban 10 709 463 fő volt, míg 2013-ban 9 908 798. Ebben az időszakban a halálozások és születések számának különbözete azonban jóval meghaladta az egymillió főt. Magyarozza meg az eltérés okát!

.....

b) Mivel magyarázható a táblázatban látható kiugróan magas 25 267 fős adat?

.....

c) Milyen okai lehettek a Romániából való jelentős bevándorlásnak? Nevezzen meg két eltérő típusú okot!

1. ....

2. ....

4 pont	
--------	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó feladat,
kettő, a **magyar történelemre** vonatkozó, egy **rövid** és egy **hosszú**,
különböző korszakokra vonatkozó feladat.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	A felvilágosodás alapelvei	rövid
	14.	Németország az első világháborúban	rövid
Magyar történelem	15.	Hunyadi Mátyás adópolitikája	rövid
	16.	Szent István államszervezete	hosszú
	17.	A jobbágyfelszabadítás	rövid
	18.	II. József	hosszú
	19.	A Rákosi-korszak ipar-fejlesztése	rövid
	20.	Életkörülmények az 1960–70-es években	hosszú

Segítségül megadjuk a helyesen kiválasztott feladatok sorszámainak lehetséges kombinációit.

Jelöljön meg egy oszlopot az alábbi táblázatból!

Karikázza be a választott oszlop betűjelét!

Feladattípus	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
rövid	13.	13.	13.	13.	13.	13.	14.	14.	14.	14.	14.	14.
rövid	15.	15.	17.	17.	19.	19.	15.	15.	17.	17.	19.	19.
hosszú	18.	20.	16.	20.	16.	18.	18.	20.	16.	20.	16.	18.

Csak a szabályok szerint kiválasztott feladatok értékelhetők! A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során fogalmazvány (piszkozat) készíthető!

13. A feladat az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatához kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a felvilágosodásnak az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatában megjelenő legfontosabb alapelveit, gondolatait!

„VIII. A törvény csak szigorúan és nyilvánvalóan szükséges büntetési tételket állapít meg, s büntetéssel sújtani senkit másként nem lehet, mint a bűncselekmény elkövetése előtt meghozott és kihirdetett, valamint szabályszerűen alkalmazott törvény értelmében.

IX. Mindaddig, amíg bűnössé nem nyilvánítják, minden ember ártatlannak vélelmezendő. Ha tehát letartóztatása mégis elkerülhetetlenné válik, a törvénynek szigorúan meg kell torolnia minden olyan keményebb rendszabályt, amelyet a szökés megakadályozásának szükségessége nem indokol.” (Az *Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

14. A feladat az első világháborúval kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be Németország első világháborús vereségének általános okait! Ne eseménytörténetet írjon! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

A háború során mozgósított katonák száma		A háború során mozgósított katonák száma	
Államok	Mozgósítottak száma (millió fő)	Államok	Mozgósítottak száma (millió fő)
Németország	11	Nagy-Britannia	8,9
Osztrák–Magyar Monarchia	7,8	Franciaország	8,4
Törökország	2,8	Oroszország	12
Bulgária	1,2	Olaszország	5,6
Összesen	22,8	Egyesült Államok	4,3
		Összesen	39,2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

16. A feladat I. (Szent) István királyhoz kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az I. (Szent) István által létrehozott államszervezetet! Térjen ki a közigazgatásra és a királyi hatalom intézményeire! Ne eseménytörténetet írjon!

„A királyi trón ékessége a főpapoknak rendje, ezért a királyi méltóságban ők kerülnek a harmadik helyre, kedves fiam, ők legyenek főembereid, úgy vigyázz a főpapokra, mint a szemed világra. Ha ők jóindulatúak véled, ellenségtől nem kell félned. Hiszen ha ők megbecsülnek, bátran foghatsz mindenhez, imádságuk ajánl téged a mindenható Istennek. Őket állította ugyanis Isten örül az Isten népe fölé, és őket tette meg a lelkek felvigyázóivá, valamint az egész egyházi méltóság és isteni szentség részeseivé és osztóivá. Mert nélkülük királyok nem is állíthatnak, nem is országolnak. Az ő közbenjárásukra törlik el a vétkezők vétkeit. Ha irántuk az igazi szeretetet tanúsítod, magadat is kétségkívül megjobbítod, országodat is tisztességgel igazítod. Mert az ő kezükbe van lerakva a bűnből oldás és bűnbe kötés hatalma.”
(*István király Intelmei, 1027*)

„Tehát a kijelölt napon, melyen a már elkészített koronát a lengyelek fejedelmének kellett volna küldeni, illetve a megelőző éjszakán, a pápának látomásában megjelent Isten küldöttje, és ezt mondta: „Tudd meg, hogy a holnapi napon, a nap első órájában hozzád ismeretlen nemzet követői jönnek, akik tőled fejedelmüknek az apostoli áldás ajándékával egyetemben királyi koronát követelnek. A koronát hát, melyet csináltattál, fejedelmüknek, miként kéri, eljuttatni ne habozzál. Mert tudd meg, hogy ez néki a dicső királyi ranggal együtt élete érdemeiért jár.” (Hartvik: *Szent István legendája, 1100 körül*)

István ezüstdénárja (az érmén az akkor koronázási jelvénynek számító királyi lándzsa látható)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

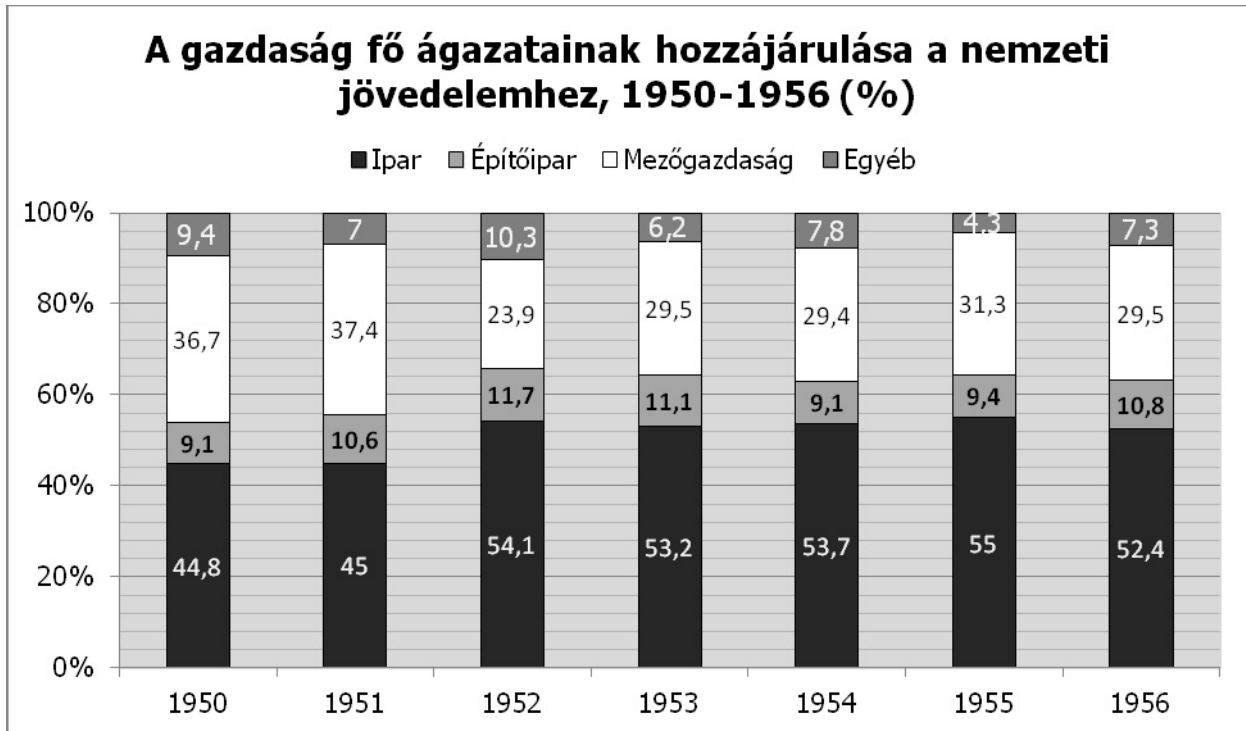

19. A feladat a Rákosi-korszakhoz kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a Rákosi-korszak ipar-fejlesztésének jellegzetességeit!

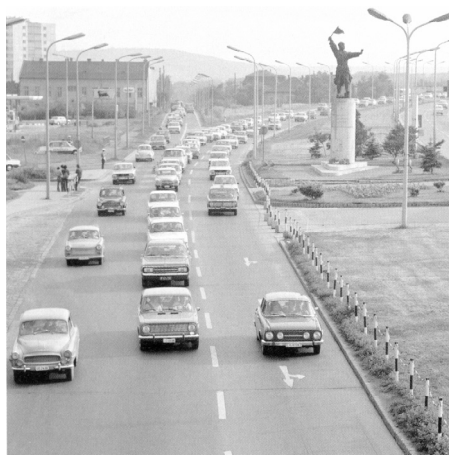

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

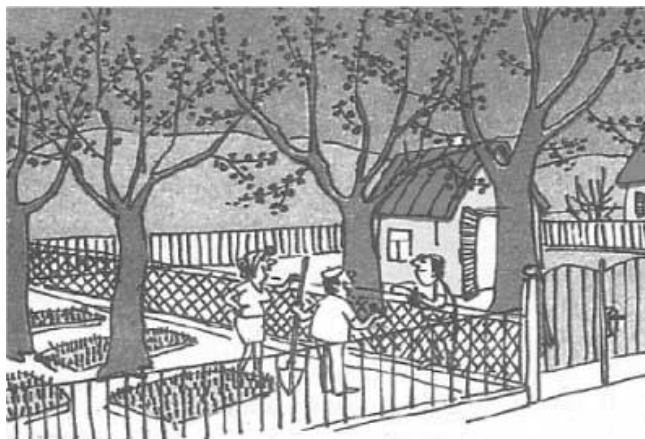
20. A feladat Magyarország második világháború utáni történelmével kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével, milyen változások következtek be az életkörülményekben az 1960-as és 1970-es években! Válaszában térjen ki arra is, miként változott meg a politika és a mindennapok világának kapcsolata, illetve az elnyomás mértéke a Rákosi-korszakhoz képest!

A lakások megoszlása szobaszám szerint				Vízöblítéses WC-vel ellátott lakások aránya
év	egyszobás lakások (%)	kétszobás lakások (%)	három- és több szobás lakások (%)	
1949	70,5	24,6	4,9	10 %
1960	62,7	32,6	4,7	18 %
1970	46,1	43,2	10,7	28 %
1980	27,5	48,6	23,9	57 %

Vasárnapi csúcsforgalom az M1–M7-es autópálya 1964-ben átadott első szakaszán

Karikatúra, A kép aláírása: „Politika? Kultúra? Csinálják csak a ráérősek, akiknek nincs telkük.” (A „telek” a Kádár-kori szóhasználatban a hétfégi ház kertjét jelentette)

Szempontok	Elérhető	Elért
	Pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	1. A népvándorlás	4	
	2. Középkori kereskedelem	4	
	3. IV. Béla uralkodása	4	
	4. A reformáció	4	
	5. Végvári küzdelmek	4	
	6. Az Egyesült Államok alkotmánya	4	
	7. A kiegyezés okai	3	
	8. Az ENSZ	4	
	9. Magyarország gazdasága	4	
	10. A szovjet felszabadítás és megszállás	4	
	11. A jelenkori népességrobbanás	2	
	12. Magyarország népesedése	4	
	Összesen	45	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges kifejtendő feladatok	13. A felvilágosodás alapelvei	12	
	14. Németország az első világháborúban	12	
	15. Hunyadi Mátyás adópolitikája	12	
	16. Szent István államszervezete	21	
	17. A jobbágyszabadság	12	
	18. II. József	21	
	19. A Rákosi-korszak ipar-fejlesztése	12	
	20. Életkörülmények az 1960–70-es években	21	
	Összesen	45	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		90	

javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....